

O KRALJU MIHAIU I.

miercuri, 17 ianuarie 2018

Tmurno vrijeme po etkom prosinca donijelo nam je još tmurniju vijest, a to povjesno važan događaj koji se ovih dana zbio.

Rijeđe je o kralju Mihai I. O njemu ovih dana izvješ uju sve televizijske kuće, novine, asopisi, na poznatim se televizijskim kanalima vrte emisije o njemu.

A tema kralja u Rumunjskoj ima itekako veze sa š kolstvom. Ponajprije s poviješ u, s preš u enom poviješ u. Pripadam generaciji koju su nažalost u š koli u ili da je kralj napustio zemlju, zapravo pobegao, s velikim brojem vagona, punih raznoraznih skupocjenih umjetnina i svakovrsnog blaga. Zna i da je pobegao vrlo bogat, da je napustio jedni napaeni narod, i da bi zemlja u kojoj živimo trebala biti sretna š to je otišao. Nakon pada komunizma, nakon š kolovanja, odlaska vani, nakon itanja povjesnih knjiga i lanaka, otkrila sam (a vjerujem da su na isti otkrili i otkrivali i ostali) istinu o kraljevskoj obitelji.

Prije nego š to nastavim pisati o kralju Mihaiu, ne mogu a da ne postavim pitanje, mu no i teško: kako je bivš i režim, zapravo pojedinci koji su taj režim tvorili, mogao toliko okrutno lagati, iskrivljavati istinu? Kralj Mihai bio je poslijednjji š ef države iz Drugog svjetskog rata. Kao š to je kraljevska obitelj objavila, preminuo je u utorak u 97. godini u svome domu u Š vicarskoj. Pred kraj života bolovao je od zlo udne bolesti i povukao se iz javnog života u ožujku 2016. Rođen je 25. listopada 1921. godine u vladarskoj obitelji Hohenzollern-Sigmaringen. Otac mu je bio kralj Carol II (poznat po svojim ljubavnim aferama, ponajviš e s crvenokosom Elena Lupescu, poznata kao Duduia) a majka Elena, grčka princeza. Bio je kralj u dva navrata. Prvi put nakon smrti njegovog đeda, kralja Ferdinand I., od 1927. – 1930., i drugi put nakon š to je njegov otac Carol II abdicirao, od 1940. – 1947. Njegova najhrabrija i najpoznatija odluka bila je proglaš enje rata nacisti koj Njemačkoj 23. kolovoza 1944., i uhi enje elnika marionetskog režima i Hitlerova posluš nika Iona Antonescua. Bio je vrlo mlađ i ogromna je odgovornost ležala na njegovim leđima. Kako je u intervjuu za dokumentarni film „Kraljev rat“ izjavio bivš i visoki dužnosnik NATO-a, Wesley Clark, kralj Mihail I imao je sve odlike vođe. Zahvaljujući njegovoj odluci Drugi svjetski rat skraćen za 200 dana i spaš eno je stotine tisuća života. Međutim, to mu nije puno pomoglo nakon rata kada je Rumunjska bila pod sovjetskom okupacijom, političke stranke su bile zabranjene, a izbori lažirani kako bi se nametnulo komunisti ki režim pod kontrolom Moskve.

Sljedeće godine, 21. listopada 1945., započinje takozvani kraljevski š trajk, kada kralj odbija usvojiti zakone Vlade Petra Groze. Dolaskom komunista na vlast, kralj biva sve više izoliran. Koncem 1947., s pomoći topljim uperenim u njegovu glavu, prijetnjom da će ubiti 1000 studenata koji su u zatvoru ako ne abdicira, 30. studenoga iste godine, kralj Mihai potpisuje abdikaciju. On i njegova majka, kraljica Elena, odvedeni su na vlak, na kojima su prozorima stavljene tamne zavjese. Kako je sam kralj izjavio, na peronu željezničke stanice vojnicima je naređeno, kao uvreda, da mu okrenu leđa. Zadnji u redu od vojnika, lagano je okrenuo glavu prema kralju i licem su mu potekle suze. Kasnije je kralj Mihail rekao: „Odlazim iz jednog pakla u kojem su svi (mislio je na cijelu zemlju), u svoj unutarnji pakao (izgnanstvo).“ Protjeran iz zemlje i siromašan, od 3. siječnja 1948. započinje život u izgnanstvu, a 4. ožujka 1948., u Londonu daje prve izjave o svojoj abdikaciji. Iste godine, 22. svibnja, komunisti ka vlasti oduzimaju rumunjsko državljanstvo, a svi posjedi kraljevske obitelji bivaju zaplijenjeni. Iste godine, 10. lipnja Mihail od Hohenzollerna sklapa brak s Anom od Bourbon-Parma, koju je upoznao na vjenčanju svoje rođakinje Elizabetu II, sadašne kraljice Velike Britanije. U braku su im se rodile kćeri Margareta (1949.), Elena (1950.), Irina (1953.), Sofia (1957.) i Maria (1964.). Radio je razne poslove da bi mogao izdržavati svoju obitelj. Cijelo to vrijeme, zna i viš e od etadeset godina, bio je pod budnim okom tadašnjih tajnih službi. Stigla je i Revolucija iz 1989., sloboda (barem prividna) srušila je željeznu zavjesu koja je dijelila Rumunjsku od ostatka slobodne Europe. Kralj Mihail pokusava se vratiti u Rumunjsku, ali mu tadašne vlasti odbijaju dati ulaznu vizu za ulazak u zemlju. Zbog čega? Zbog straha, jer su bili svjesni da bi kralj mogao opet postati vladarom zemlje. Travnja godine 1992., kralj Mihail dolazi u privatni posjet Rumunjskoj. Do ekakog ga je viš e od milijun ljudi. Konačno, 21. veljače 1997., rumunjska Vlada odobrava vraćanje rumunjskog državljanstva kralju i pravo posjeta Rumunjskoj. Kraljevska obitelj dobiva palatu u Elisabeta na korištenje, a iste godine 30. prosinca 1997., kralj Mihail izjavljuje u Bukureštu da je njegovo izgnanstvo

(egzil) okon ano. Deset godina poslije, 2007., kralj potpisuje novi Status Kraljevskog dvora i njegova k i Margareta imenovana je nasljednicom prijestolja.

Za cijelo to vrijeme kralj se usrdno zalađao za ulazak Rumunske u Europsku Uniju i NATO savez i lobirao je me u europskim okrunjenim glavama da se to o-stvari.

Povodom svog rođendana, 25. listopada 2011., kralj Mihai drži povijesni govor pred Parlamentom Rumunske, prvi nakon 1947., o kojem smo pravovremeno pisali. Od 2015. ostaje u Švicarskoj, sa svojom suprugom, kraljicom Anom, koja je bila teško bolesna i koja je preminula prošle godine. Ve 2. ožujka 2016., kralj objavljuje da se povlači iz javnog života i od tada njegova k i Margareta postaje zapravo predstojnica Kraljevskog dvora i koja je 5. prosinca ove godine, uo i blagdana svetog Nikole, javila da nas je kralj Mihail I. napustio.

Prije 28 godina, pro-sinca 1989., umro je tadašnji komunisti ki vo a, na najve i kršanski blagdan, za Boži , omražen od naroda zbog stanja u koji je doveo narod i državu. Puno je ljudi, svih staleža i dobi, umrlo u komunisti kima zatvorima. Neki žale za tim vremenima, kada su imali prividnu sigurnost, stan ili posao. Ali zaboravljaju da su tada bili zapravo zarobljeni unutar granica svoje zemlje. Zahvaljuju da su neki, ima i iz naše sre-dine, platili svojim životom kada su pokušali prije i granicu prema Zapadu. A kralj Mihail I., kojeg su komunisti protjerali iz države, umro je tako er prije Boži a. Razlika je u tome kako ih narod pamti. Iako skoro pola stolje a u izgnanstvu, na vije ni ga po inak isprava a cijela država, s tri dana žalosti, spuštenim zastavama, uz državni ke po asti. Ipak je nekako sve došlo na svoje. Ono što je trebao imati cijeli život, kao kralj, do ekao je pod starost i povodom odlaska s ovoga svijeta.

I odgovorit u na pitanje postavljeno na po etku lanka, zašto nam nisu govorili o kralju, jednim drugim pitanjem koje je postavio jedan mladi , Alex Ciutacu, na društvenim mrežama:

Danas, 5. Prosinca, 2017., u 13.00 sati preminuo je rumunjski kralj Mihail I. Ovo je jedna od malobrojnih informacija koje znam o kralju Mihailu. Imam 21. godinu, i zavriam sam srednju školu 2015. godine, filološki smjer, a jedan od predmeta koji sam polagao na maturi bila je povijest. Kroz etiri godine srednje škole koju sam počeo ao u svome rodnom gradu, Braili, nauam io sam najviše tri fraza o kralju Mihailu. Nauam io sam da je bio kralj Rumunske, da je naslijedio kralja Carola II., i da je tijekom 1944. okrenuo oružje protiv Njema ke i sklopio savez s Rusima.

Zašto ti, sustave, nisi napisao jedno poglavje o kralju Mihailu, u udžbeniku iz povijesti? Me u desecima udžbenika i školskih predmeta, me u tisuama stranicama napisanih „kao za papige”, tko je još imao vremena objasniti nam tko je kralj Rumunske?

Sada mogu re i, sa sramom, da ne znam tko je bio kralj Mihail, i dok listam prve tri stranice Googlea i sve odjeljke Wikipedije, uvi am da nisam jedini. Jedan sam od desetaka tisu a apsolenata rumunjskog školskog sustava, koji iz školskih klupa izlazi skoro isto toliko dezinformiran (NB. Kao i kad je krenuo u školu), nakon što je 12 godina lovio ocjene. Ali imam diplomu.

Zaustavite me se ovdje i prepustiti našim itateljima da razmisle o mogu im odgovorima. Osobno sam imala sre u što mi je pokojni djed govorio o kralju. I u njegovom sam molitveniku našla zapisanu himnu koju su vojnici

pjevali kada su odlazili u boj.

Otpratimo kralja s molitvom i razmislimo o emu u imo mla e generacije.

Maria Lacchici